

**НАРЕДБА № 1 от 9.01.2008 г. за изискванията за търговия с яйца
(Загл. изм. - ДВ, бр. 94 от 2013 г.)**

Издадена от министъра на земеделието и продоволствието, обн., ДВ, бр. 7 от 22.01.2008 г., в сила от 22.01.2008 г., изм. и доп., бр. 9 от 31.01.2012 г., бр. 94 от 29.10.2013 г.; изм. с Решение № 8770 от 16.07.2015 г. на ВАС на РБ - бр. 100 от 18.12.2015 г.; изм., бр. 16 от 22.02.2019 г.

**Раздел I
Общи положения**

Чл. 1. С тази наредба се уреждат:

1. (доп. - ДВ, бр. 94 от 2013 г.) изискванията относно доставянето, съхраняването, транспортирането, окачествяването, маркировката и опаковката на яйца от кокошки от вида *Gallus gallus* и редът за извършване на проверки във връзка с предлагането им на пазара с оглед прилагане на:

а) (В сила от 1.07.2008 г. - ДВ, бр. 7 от 2008 г.) Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета от 22 октомври 2007 година за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти ("Общ регламент за ООП") (обн., ОВ, бр. L 299 от 16.11.2007 г.);

б) (В сила до 30.06.2008 г. - ДВ, бр. 7 от 2008 г.) Регламент (ЕО) № 1028/2006 на Съвета от 19 юни 2006 година относно стандартите за търговия с яйца (обн., ОВ, Специално издание 2007 г., Глава 03 - Земеделие, том 73);

в) Регламент (ЕО) № 557/2007 на Комисията от 23 май 2007 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1028/2006 на Съвета относно стандартите за търговия с яйца (обн., ОВ, бр. L 132 от 24.5.2007 г.);

г) (нова - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Регламент (ЕО) № 589/2008 на Комисията от 23 юни 2008 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета относно стандартите за търговия с яйца (обн., ОВ, L 163 от 24.06.2008 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) редът за събиране на данни за средната цена на покупко-продажбата на яйцата за консумация във връзка с прилагане на Регламент (ЕО) № 504/2009 на Комисията от 15 юни 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 546/2003 относно някои съобщения на данни във връзка с прилагането на регламенти (ЕИО) № 2771/75, (ЕИО) № 2777/75 и (ЕИО) № 2783/75 на Съвета в секторите на яйцата и на птичето месо (обн., ОВ, L 151 от 16.06.2009 г.);

3. (изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) условията и редът за издаване и отнемане на свидетелство за окачествители на яйца, както и за провеждане на курс за обучение и за полагане на изпит.

Чл. 2. Наредбата се прилага за кокоши яйца за директна консумация.

Чл. 2а. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Изискванията на наредбата относно окачествяването и опаковката на яйцата не се прилагат за яйцата, които се продават като директна доставка на малки количества яйца по реда и съгласно изискванията, определени в Наредба № 26 от 2010 г. за специфичните изисквания за директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход (обн., ДВ, бр. 84 от 2010 г.; изм. с Решение № 16678 от 16.12.2011 г. на ВАС - бр. 46 от 2012 г.), от производителя:

1. до краен потребител или местен обект за търговия на дребно, разположен в същата административна област, на който е ползвател, наемател или собственик извършващият доставката първичен производител (фермер или

сдружение на фермери);

2. до местни обекти за обществено хранене, разположени в същата административна област;

3. до общински пазари, разположени в същата административна област.

Раздел II **Ред за търговия с яйца** **(Загл. изм. – ДВ, бр. 94 от 2013 г.)**

Чл. 3. (Изм. – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) (1) Яйцата по чл. 2а се маркират с код на производителя.

(2) Собствениците на животновъдни обекти и производителите, отглеждащи до 50 кокошки, които предлагат яйца на общинските пазари, могат да не маркират яйцата с код на производителя, при условие че на мястото на продажбата са посочени номерът на фермата и името на производителя.

Чл. 3а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г., изм. и доп., бр. 94 от 2013 г.) Яйцата трябва да се сортират, маркират и опаковат в срок от 10 дни след снасянето им с изключение на яйцата, които ще се предлагат на пазара като "екстра качество", "екстра" или "екстра пресни". Окачествяването, маркирането и опаковането на тези яйца се извършва в срок 4 дни след снасянето им.

Раздел IIа **Качествени характеристики на яйцата** **(Нов – ДВ, бр. 94 от 2013 г.)**

Чл. 3б. (Нов – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Яйцата се окачествяват според преснотата, морфологичните си качества и начина на съхранение, както следва:

1. клас "А" или "пресни яйца", в т.ч. група "екстра качество";
2. клас "Б" – яйца, които не отговарят на изискванията за категория "А".

Чл. 3в. (Нов – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) (1) Окачествените и готовите за предлагане на пазара яйца клас "А" трябва да имат следните качествени характеристики:

1. черупка и кутикула: нормална форма, чисти и неповредени;
2. въздушна камера: височина, ненадвишаваща 6 мм, неподвижна; за яйцата, които ще се продават в категория "екстра", не трябва да надвишава 4 мм;
3. жълтък: видим при овоскопиране като сянка с неясни контури; без значителни отклонения от централното положение при въртене на яйцето;
4. белтък: ясно прозиращ;
5. зародиш: незабележимо развитие;
6. чужди тела: не се разрешава;
7. особен мирис: не се разрешава.

(2) Яйцата клас "А" не трябва да се измиват или почистват преди или след сортирането освен в случаите, предвидени в член 3 от Регламент 589/2008.

(3) Яйцата клас "А" не трябва да бъдат подлагани на никакви обработки за консервиране, нито да бъдат охлаждадени в помещения или заводи, където температурите се поддържат изкуствено по-ниски от + 5 °С. Не се смятат за охладени яйца, когато са транспортирани при температура под + 5 °С за по-малко от 24 часа или когато са изложени за продажба в обект за търговия на дребно за не повече от 72 часа.

(4) Яйцата от клас "Б" са яйца, които не отговарят на качествените характеристики, предвидени в т. 1. Яйцата от клас "А", които вече не притежават посочените характеристики, може да бъдат прекласирани в яйца клас "Б".

Раздел III

Маркировка на яйцата

Чл. 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.; изм. с Решение № 8770 от 2015 г. на ВАС на РБ - бр. 100 от 2015 г., в частта относно думите „в производствения обект“) Маркировката на яйцата от клас "А", предназначени за предлагане на пазара, се извършва върху черупката с кода на производителя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Кодът на производителя се състои от 6 цифри и две букви и се изписва на един ред върху черупката на яйцето. Кодът се образува от ветеринарния регистрационен номер на обекта съгласно чл. 11, ал. 3 от Наредба № 25 от 2005 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на кокошки носачки (ДВ, бр. 42 от 2006 г.) - цифрата, посочваща метода на отглеждане, инициалите "BG", кода на областта и трицифрен пореден номер на производителя при вписването му в регистрите на областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Яйцата от клас "Б" могат да се доставят само на обекти на хранителната промишленост и се маркират върху черупката с кода на производителя и ясно видима червена точка с диаметър най-малко 5 мм.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Не се маркират с код на производителя замърсени или пукнати яйца със запазена подчерупкова ципа, когато маркирането не е възможно по технически причини.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г., бр. 94 от 2013 г.) За маркиране на яйца се използва автоматизирано технологично оборудване, позволяващо трайно, ясно, четливо и неизтриващо се маркиране. Използват се само оцветители, отговарящи на изискванията на Наредба № 8 от 2002 г. за изискванията към използване на добавки в храните (ДВ, бр. 44 от 2002 г.).

Раздел IV Маркиране на опаковките

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) Маркировката на опаковките се извършва съгласно чл. 7 и 12 на Регламент (ЕО) № 589/2008.

(2) Опаковките трябва да са устойчиви на сътресение, сухи, чисти и в добро състояние и да са произведени от материали, които предпазват яйцата от външни миризми и риск от влошаване на качеството.

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) Транспортните опаковки, включително допълнителният вътрешен опаковъчен материал, не могат да се използват повторно, освен ако отговарят на изискванията по чл. 6. В тези случаи не се допускат следи от предишна маркировка, които имат заблуждаващ характер.

(2) Транспортните опаковки трябва задължително да бъдат затворени плътно с ленти или стикери, които не могат да бъдат разкъсани при транспортирането.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) На външната повърхност на транспортните опаковки или на стикера трябва да бъде изписана следната информация:

1. име и адрес на производителя;
2. код на производителя;
3. броят на яйцата и/или тяхното тегло;
4. дата или период на снасяне;
5. дата на изпращане на яйцата;
6. указание за съхранение в помещения при температура от + 5 °С до +18 °С.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Опаковките на яйцата за промишлени цели са с червен етикет или лента, върху които ясно и четливо е изписано:

1. "яйца за промишлени цели" с главни букви с височина минимум 2 см;

2. "неподходящи за консумация от хора" с букви с височина минимум 8 мм;
3. (нова – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) името и адреса на оператора, за който са предназначени яйцата, и името и адреса на оператора, който ги изпраща.

Чл. 7а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) Опаковките, в които яйцата се предлагат на потребителя, не могат да се използват повторно.

(2) На външната страна на опаковките по ал. 1 трябва да има следната информация:

1. ветеринарен регистрационен номер на центъра за опаковане;
2. качество и тегловна категория на яйцата;
3. срок на годност (най-добри до), който се състои от четири цифри: за ден - от 1 до 31; за месец - от 1 до 12; срокът на годност за яйцата не може да бъде повече от 28 дни след снасянето им; при посочване на период на снасяне на яйцата датата на срока на годност трябва да се изчисли от първия ден на този период;
4. указание за съхранение на яйцата на хладно след покупката;
5. метод на отглеждане на кокошките (приложение II от Регламент (ЕО) № 589/2008);
6. обяснение на кода на производителя (може да е посочен и вътре в опаковката), като се използват термините съгласно приложение I, част А, при условие че са изпълнени изискванията на приложение II от Регламент (ЕО) № 589/2008.

(3) Не се допуска в една опаковка да има яйца от различни методи на отглеждане на кокошките.

(4) (Нова – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Маркиране на опаковки с яйца от категория "екстра":

1. думите "екстра" или "екстра пресни" могат да се използват като допълнително указание върху опаковките, съдържащи яйца от клас "А", до деветия ден след снасянето на яйцата;
2. когато се използва указанието, посочено в т. 1, датата на снасяне и ограничителният период от девет дни трябва да са посочени на опаковката по ясно видим и напълно четлив начин.

Раздел V

Изисквания към центровете за опаковане

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) В центровете за опаковане се извършва окачествяване и опаковане на яйцата за консумация и маркиране на опаковките, в които яйцата се предлагат на потребителя.

(2) Центровете за опаковане се регистрират в областните дирекции на Българската агенция по безопасност на храните по реда на чл. 12 от Закона за храните при условие, че са спазени изискванията на чл. 5, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 589/2008.

(3) Ветеринарният регистрационен номер на регистрираните по ал. 1 центрове започва с обозначението "BG".

Раздел VI

Обучение на оценители и издаване на свидетелство

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) Яйцата се оценяват от оценители, притежаващи свидетелство за успешно завършен курс на обучение за оценители на яйца.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Обучението на кандидатите за оценители се извършва от Селскостопанската академия, университети, обучаващи специалисти по птицевъдство и/или Продуктов борд за яйца, птиче и

заешко месо, след проведен курс за обучение по програма, одобрена от МЗХ, и успешно положен изпит.

(2а) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Окачествители могат да бъдат лица, навършили 18 години, със завършено средно образование и придобили правоспособност при условията и по реда на ал. 2.

(3) Свидетелството по ал. 1 се издава от обучаващата институция след успешно издържан изпит и съдържа данните съгласно приложение № 1. Свидетелството е безсрочно.

Чл. 10. (Отм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.)

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) Дейността на окачествителите се контролира от длъжностни лица, упълномощени от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

(2) При извършване на проверка длъжностните лица (или инспектори) могат да вземат проби от яйца, които изпращат за изследване в акредитирани лаборатории.

Раздел VIa (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Водене на дневници

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Производителите и ръководителите на центровете за опаковане или упълномощени от тях лица, обучени относно сортирането, маркирането и опаковането на яйцата за консумация, водят дневници с данните по чл. 20 и 22 на Регламент (ЕО) № 589/2008.

Чл. 11б. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Дневниците по чл. 11а се съхраняват за срок най-малко 12 месеца от датата на създаването им и се предоставят на контролните органи при поискване.

Раздел VII Инспекции и контрол

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Контролът върху сортирането, маркировката и опаковката на яйца се осъществява от лицата по чл. 11, ал. 1 в съответствие с разпоредбите на чл. 24 от Регламент (ЕО) № 589/2008.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Лицата по чл. 11, ал. 1 съставят протоколи за извършените проверки и актове за установяване на административни нарушения.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) Внасянето на яйца се допуска при спазване на изискванията на Закона за ветеринарномедицинска дейност и чл. 24, параграф 3 на Регламент (ЕО) № 589/2008.

(2) При внасяне на яйца от трети страни с крайно местоназначение територията на Република България вносителят е длъжен да уведоми директора на съответната областна дирекция по безопасност на храните на коя дата и в кой склад за яйца за временно съхранение постъпват яйцата съгласно приложение № 2.

(3) В 3-дневен срок от датата на уведомлението по ал. 2 контролните органи извършват проверка за съответствие с качеството.

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) При проверката в зависимост от вида на опаковките се взема проба за установяване на сортирането и маркирането на яйцата.

Чл. 14б. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) (1) При проверка на партии с яйца от клас "А" се допускат следните отклонения:

1. при експедиция от центъра за опаковане - 5 % яйца с отклонения в качеството;
2. при други етапи на предлагане - 7 % яйца с отклонения в качеството;
3. относно единичното тегло на яйцето всяка партида не трябва да съдържа повече от 10 % яйца от намиращите се непосредствено над или под нея тегловни категории, но не повече от 5 % от намиращата се по-долу категория.
 - (2) При проверка на яйца "екстра качество" не се допускат отклонения относно височината на въздушната камера.
 - (3) Когато проверяваната партида съдържа по-малко от 180 яйца, процентите на отклоненията по ал. 1 се удвояват.
 - (4) При проверката на партиди и опаковки се допуска отклонение от 20 % на нечетливо маркираните яйца.

Раздел VIII

Ред за събиране на данни за средната цена на покупко-продажбата

Чл. 15. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 9 от 2012 г., изм., бр. 16 от 2019 г.) В Министерството на земеделието, храните и горите се поддържа информационна система с данни за средните продажни цени на яйцата от клас "А", получени от кокошки клетъчно отглеждане и отглеждани на закрито.

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г., бр. 16 от 2019 г.) Ръководителят на центъра за опаковане на яйца или упълномощено от него лице ежеседмично изпраща в Министерството на земеделието, храните и горите информация за средните продажни цени на яйца клас "А", размери L и M, получени от кокошки клетъчно отглеждане. Информацията за цените се предоставя на електронен и/или хартиен носител не по-късно от 12 ч. всеки вторник.

(2) Докладваните цени са средни за седмицата, предшестваща седмицата на уведомяване, и са изразени в левове за 100 кг, без ДДС, като 100 кг яйца размер L условно представляват 1500 броя и за 100 кг яйца размер M - 1800 броя.

(3) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Когато докладваната цена е за яйца от клас "А", получени от кокошки, отглеждани на закрито, това се отбелязва.

(4) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2012 г.) Средната за страната седмична продажна цена по ал. 1 в левове за 100 кг без ДДС се изчислява в МЗХ и се докладва на Европейската комисия всяка сряда не по-късно от 12 ч.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА (Нова - ДВ, бр. 94 от 2013 г.)

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2013 г.) По смисъла на тази наредба:

1. "Яйца" са яйца в черупка, които не са счупени, инкубирани или топлинно обработени яйца и които са снесени от кокошки от вида *Gallus gallus* и са предназначени за директна човешка консумация или за приготвяне на яйчени продукти.

2. "Хранителна промишленост" означава предприятие, което произвежда яйца и техни продукти, предназначени за консумация от хората, с изключение на заведенията за обществено хранене.

3. "Счупени яйца" са яйцата с пукнатини както на черупката, така и на мембраната, в резултат на което се разкрива съдържанието на яйцето.

4. "Инкубирани яйца" означава яйца от момента на вкарването им в инкубатор.

5. "Яйца за промишлени цели" са яйца, непредназначени за консумация от хора.

6. "Единични продажби" означава предлагането на яйца, които не са в опаковки, за търговия на дребно до крайния потребител.

7. "Краен потребител" означава окончателния потребител на хранителен продукт, който няма да използва храната като част от някаква стопанска операция или дейност, свързана с хранителната стока.

8. "Екстра" или "екстра пресни" са яйца клас "А" до деветия ден след снасянето на яйцата.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (Предишен § 1 – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Член 1, ал. 1, буква "а" се прилага от 1.VII.2008 г.

§ 3. (Предишен § 2 – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Член 1, ал. 1, буква "б" се прилага до 30.VI.2008 г.

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2012 г., предишен § 3, бр. 94 от 2013 г.) Тази наредба се издава на основание чл. 58ж, т. 2 - 5 и чл. 58з от Закона за прилагане на Общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз и отменя Наредба № 1 от 2006 г. за изискванията за предлагане на пазара на кокоши яйца за консумация (ДВ, бр. 13 от 2006 г.).

§ 5. (Предишен § 4 – ДВ, бр. 94 от 2013 г.) Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

НАРЕДБА

за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2008 г.
за изискванията за търговия с яйца за консумация
(ДВ, бр. 9 от 2012 г.)

.....
§ 20. Навсякъде в наредбата думите "Министерството на земеделието и продоволствието" се заменят с "Министерството на земеделието и храните".

Приложение

.....
Наименование, адрес на издаващия свидетелството

СВИДЕТЕЛСТВО

№ от..... г.

Настоящото свидетелство се издава на

.....
с ЕГН
в уверение на това, че лицето е завършило успешно курс на обучение за
окачествител на кокоши яйца за консумация, съгласно чл. 38з ЗЖ.

Председател:

.....
(име, подпис и печат)

Приложение

ДО
ДИРЕКТОРА
НА ОДБХ „.....”

УВЕДОМЛЕНИЕ

внос на яйца

1. От
(трите имена на вносителя или наименованието на юридическото лице)
2. ЕГН или БУЛСТАТ
3. Адрес и телефони за комуникация
.....

УВАЖАЕМА/И ГОСПОЖО/ГОСПОДИН ДИРЕКТОР,

Уведомявам Ви, че на 200 година е извършен внос на яйца.
Яйцата са постъпили за временно съхранение в
.....
(име и BG номер на обекта за пакетиране и съхраняване на яйца)
.....
(дата)
.....
(подпис на вносителя)